

180821 Miljö- och klimatrapport

Bakgrund

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Effekterna av klimatförändringarna drabbar hela mänskligheten med fler extrema väderhändelser och naturkatastrofer. Torka, smältande isar, översvämningar och hunger tvingar människor runt om i världen att fly från sina hem. Stora delar av Sverige har drabbats av svår torka och enorma skogsbränder som förstör ofattbara mänskliga och ekonomiska värden. Den globala medeltemperaturen är redan 1 grad högre än vad den borde vara. Vår, Sveriges och världens uppgift är att hindra den globala medeltemperaturen från att stiga mer än 2 grader, helst så lite som möjligt.

Förändringar i klimatet har också påverkan på andra miljöområden som dricksvatten, havsmiljö och biologisk mångfald. Vi behöver rusta vårt samhälle för att anpassa oss till ett förändrat klimat samtidigt som vi minskar på utsläppen av växthusgaser för att bromsa förändringarna. Lösningen är inte att stoppa utvecklingen. Lösningen är att skapa förutsättningar för att bo och verka i hela landet genom utbyggd infrastruktur baserad på förnybar energi, integrering av gröna värden i moderna gröna städer, trygga dricksvattenförsörjning, renare hav fri från skadliga ämnen.

Klimatet och miljön kan räddas. Men det kräver en djärv och offensiv politik. Klimatet räddas inte genom att stoppa tillväxten och blicka bakåt. Det är inte genom att förkasta allt det goda som människans uppfinningsrikedom och tillväxten har gett oss som vi minskar utsläppen. Tvärt om är det just genom den mänskliga uppfinningsrikedomen och en grön tillväxt som vi klarar den gröna omställningen. Vår teknik och smarta lösningar kan bidra till jobb och tillväxt här, samtidigt som det ger minskade utsläpp i omvärlden.

Vi har visat att det går. När vi satt i Alliansregeringen minskade utsläppen med nästan 20 procent, samtidigt som vi hade en stark ekonomisk tillväxt. Sedan växthusgasutsläppen började räknas 1990 skedde största utsläppsminskningen, två tredjedelar, när vi satt i regering 2006-2014. Sverige har inte råd att vänta. Centerpartiet behövs för att nå resultat för att hela landet ska leva samtidigt som nya företag levererar klimatsmarta teknisklösningar, utsläppen minskar, haven renas, gifterna minskas och städerna görs grönare med fler medvetna konsumenter.

Vi kan inte ensam lösa de globala miljöhoten. Sverige kan och ska vara pådrivande i det internationella miljöarbetet. Vi ska bidra till globala klimatavtal. Vi ska arbeta för att EU:s klimatpolitik blir mer ambitiös. Och vi ska samarbeta med våra grannländer för att förbättra havsmiljön.

Det krävs tydliga styrmedel istället för tomma planer. Det som släpper ut och smutsar ner ska beskattas och fasa ut. Det förnybara och gröna måste gynnas. Så kan vi skapa en hållbar grön tillväxt som förenar ekonomisk utveckling och minskad miljöpåverkan. Så kan Sverige gå före, visa vägen och bli ett klimatföredöme för resten av världen.

Klimat

Vi behöver hämma temperaturstigningen och förhindra klimatförändringarnas framfart som riskerar stora konsekvenser för länder, ekonomier och hälsa. Det behövs åtgärder på alla nivåer i samhället för att minska utsläppen av växthusgaser genom att bryta beroendet av fossil energi och övergå till förnybara energikällor. Vi har åtgärderna för att nå klimatmålen, från biståndssatsningar till EU:s klimatverktyg med fokus på en hållbar transportsektor.

Sverige ska till år 2045 vara fritt från nettoutsläpp

Sverige har som mål att nettoutsläppen ska vara noll till år 2045 tack vare Centerpartiets pådrivande arbete.

Sveriges energisystem ska vara helt förnybart till år 2040

För att nå det övergripande klimatmålet behöver energisystemen ställas om, genom energieffektiviseringar och en mångfald av förnybara energislag, i både liten och stor skala.

Förbättra EU:s system för handel med utsläppsrätter

EU:s främsta och mest effektiva klimatverktyg är den gemensamma handeln med utsläppsrätter, EU ETS. Systemet är i grunden ett effektivt sätt att sänka unionens utsläpp men priset på utsläppsrätter har varit för lågt och systemet har inte skapat tillräckliga drivkrafter för investeringar i utsläppssnål teknik. För att bli det klimateffektiva verktyg som utsläppshandeln är tänkt och behöver vara krävs ytterligare reformer.

Minskade utsläpp med minusutsläpp

Genom ny grön teknik lagras koldioxid som kommer från bioenergi och därför redan är en del av kretsloppet. På det sättet kan vi inte bara minska utsläppen – utan till och med ta bort dem från atmosfären och skapa ”minusutsläpp”. Med Centerpartiets satsning minskas utsläppen i atmosfären med 4,5 miljoner ton över två mandatperioder.

Stärk klimatbiståndet

Det är särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och till ett hållbart nyttjande av naturresurser. Utan satsningar på klimatet är det omöjligt att bygga välbefinnande och tillväxt i fattiga länder. Centerpartiets fokus ligger på satsningar i Afrika liksom stärkande av kvinnors möjlighet till ekonomisk utveckling och trygg livsmedelsförsörjning.

Klimatsmarta transporter

I Sverige står transporter för en tredjedel av våra utsläpp av växthusgaser. Det är förbränningen av bensin och diesel som är det stora problemet. För att människor ska kunna bo och verka och färdas långa sträckor behöver vi främja miljöbättre drivmedel och en välutbyggd infrastruktur för alla transportslag.

Fossiloberoende fordonsflotta som mål i EU

Vi vill att ambitionerna höjs inom EU. Vi vill att Kommissionen i den kommande långsiktiga strategin för utsläppsminskningar med sikte mot 2050 tar fram ett långsiktigt mål om fossiloberoende fordonsflotta som möjliggör för tydlighet och långsiktiga investeringar. Ett sådant mål måste antas av medlemsstaterna och vara styrande för kommande revideringar av EU-lagstiftning.

EU-gemensamma hållbarhetskriterier för fossila bränslen och märkning

Det finns EU-gemensamma hållbarhetskriterier för förnybara bränslen men inte kriterier för fossila bränslen som har stor miljöpåverkan. Detta vill vi ändra på. Fossila bränslen måste också följa kriterier vilka ska synliggöras för konsumenten i form av en EU-gemensam märkning som möjliggör för konsumenten att göra en rättvis jämförelse mellan förnybara och fossila alternativ.

Ursprungsmärkning av bränslet vid pumpen

Med hållbarhetskriterierna som grund kan man också införa en ursprungsmärkning av bränslet vid pumpen. Genom att synliggöra var drivmedlet kommer ifrån kan konsumenter göra ett medvetet val, såsom vi gör med livsmedel eller kläder idag.

Fossila bränslen ska bära sin miljökostnad

Subventioner till fossila bränslen bör fasas ut så att de bär sina fulla miljökostnader. EU använder det fossila som norm när statsstödsregler utformas vilket måste upphöra. Klimatneutralitet bör råda för att

fossila bränslen ska kunna beskattas mer än förnybart på grund av sin miljöbelastning. Det ska vara möjligt att fortsatt befria förnybara drivmedel från koldioxidskatt.

Grön bilbonus

Det ska löna sig att vara klimatsmart. Därför vill vi införa en grön bilbonus på upp till 100 000 kr för de miljösmartaste bilarna. Bonusen finansieras av en avgift på de bilar som släpper ut mest.

Ökad miljöstyrning i fordonsskatten

Fordonsskatten premierar inköp av miljövänligare bilar genom en rörlig del i skatten som beror på fordonets miljöprestanda. Vi vill förstärka den delen av skatten och sänka grundbeloppet för att miljövänliga bilar ska få lägre fordonsskatt och miljö sämre bilar högre fordonsskatt.

Energideklaration av personbilar

Inom ramen för EU:s miljöarbete vill vi införa en energideklaration för personbilar liknande det för vitvaror, med hänsyn till drivmedlets klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Miljöstyrande beskattning av förmånsbilar

Juridiska personer står för ungefär hälften av nybilsförsäljningen. Andrahandsmarknaden för dessa förmånsbilar (även kallade tjänstebilar) är stor. Därför är det allvarligt att dagens skattebehandling av förmånsbilar innebär en indirekt subvention av bilåkande. Systemet måste reformeras och klimatstyrningen öka kraftigt.

Utökad infrastruktur för laddning och elektrifiering

Vi vill ha en nationell plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar satsningar på alternativa drivmedelsstationer i hela landet, förenklade byggregler för laddstolpar vid bostadshus och parkeringar, möjlighet att ladda bilen vid lyktstolpar, satsningar på elvägar och elektrifiering av gods- och busstrafik.

Miljöbilspremier för lastbilar

Tunga fordon är nödvändigt för den lokala ekonomin på många platser men utsläppen behöver minskas. Sverige är en världsledande lastbilstillverkare och vi vill införa en miljölastbilspremie på 250 000 kronor per fordon till de lastbilar som har minst klimatutsläpp för att främja teknikutveckling och en svensk marknad för miljölastbilar.

Tunga transporter med lägre koldioxidutsläpp

Idag innebär omställning till lägre utsläpp ofta en extra kostnad för åkerier. De åkerier som aktivt väljer att ställa om sina transporter till minskade koldioxidutsläpp med mer fossilfria drivmedel ska premieras med en klimatbonus. Avdraget motsvarar 200 kronor per ton minskad koldioxid.

Ett grönare flyg

För att minska flygets klimatpåverkan på ett klimat- och kostnadseffektivt sätt och ställa om till en hållbar flygsektor vill vi införa ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige. Det räcker med fem procents inblandning för att klimateffekten ska bli lika stor som med regeringens flygskatt. Statliga bolag och myndigheter bör också klimatkompensera sina tjänsteresor. Det behövs därtill skärpta krav på den EU-interna flygtrafiken. Sverige bör driva på för att möjliggöra internationell beskattning av flygbränsle.

Forskning för grön omställning i flyget

Vi vill också på ett nytt forskningsprogram för en grön omställning av flyget. Programmet ska dels få igång demoanläggningar för ett grönare bioflygbränsle med fokus på att starta storskalig produktion i Sverige, dels till forskning kring tekniska lösningar för att ställa om flygsektorn.

Slopas skatteundantag för naturgas

Naturgas är en fossil gas som dragit nytta av skattebefrielser, trots dess fossila ursprung. Biogas är ett förnybart alternativ. Naturgas bör därför i transportsektorn beskattas enligt samma princip som fossil bensin och diesel, med koldioxidskatt efter innehåll av fossilt kol, och med energiskatt efter energiinnehåll.

Ökad biogasproduktion

Vi skapar effekt för de som producerar biogas av gödsel genom att öka metangasreduceringsersättningen och införa en kretsloppspremie som visar på nyttan i att skapa biogödsel som kan ersätta handelsgödsel på våra åkrar. Vi ökar premien till den som köper en ny biogasbil och vi inkluderar densamma i våra miljözoner. Dessutom vill vi ha tuffare mål för insamling av matavfall vilket ökar tillgången på råvara för biogasproduktion.

Klimatsmarta arbetsmaskiner i lantbruket och byggsektorn

Vi vill driva på teknikutvecklingen genom att utveckla EU-gemensamma koldioxidkrav och mätmetoder av bränsleförbrukningen för arbetsmaskiner. Vi vill ha en miljöbilsdefinition likt den för personbilar. Offentlig upphandling kan nyttjas för att ställa krav på t.ex. avgasutsläpp och drivmedel.

Järnvägsluft för ökad punktlighet och driftsäkerhet

De brister som finns i det svenska järnvägsnätet behöver åtgärdas. Vi satsar därför ytterligare 2,5 miljarder kronor för underhåll av järnvägen i syfte att öka punktligheten. Med dessa pengar börjar vi betala av underhållsskulden. Det är dags för tågen att börja gå i tid.

Rusta upp regionala och lokala järnvägsbanor samt viktiga godstrafiksträckor

Vi vill se en landsbygdsatsning av järnvägsunderhållet för att hela landet ska hålla ihop. Därför öronmärker vi 1,5 miljarder av järnvägsunderhållet till att rusta upp de lokala och regionala banor på landsbygden som alltför länge varit eftersatta. Dessa banor har en viktig pendlingsfunktion och godstransportfunktion för jobb och tillväxt på landsbygden.

Bygg nya stambanor med höghastighetståg

Sverige behöver investera i nya stambanor för höghastighetståg som kan knyta ihop landet. Det är bra för miljön, och det möjliggör att bo och pendla effektivt inom större regioner. Dessutom avlastas befintliga banor så att de kan användas för godstrafik. Satsningen på höghastighetståg ska inte ske på bekostnad av andra prioriterade infrastruktursatsningar, som Norrbotniabanan.

Stärkt bredbandsutbyggnad och digitalisering

Vi vill förkorta avstånd och möjliggöra att bo och leva i hela landet, även utan att förflytta sig och orsaka miljöpåverkande utsläpp. För att den pågående digitaliseringen av hela Sverige ska kunna fortsätta förstärker vi satsningen för en förbättrad bredbandsinfrastruktur i hela landet. Vi vill också öka samkanalisationen av kablar i marken för att byggande av samhällsinfrastruktur ska bli mer kostnadseffektiv.

Ett förändrat reseavdrag.

Reseavdraget ska i högre utsträckning ta hänsyn till miljö- och klimatmålen och underlätta för människor i glesbygd som är beroende av bil och saknar tillgång till kollektivtrafik. Reseavdraget ska också utformas så det blir lättare att kontrollera att avdrag görs korrekt och minskar risken för fusk.

Grön tillväxt och investeringar

För att klara en grön omställning behövs miljösmarta företag som kan gå med ekonomisk vinst. Vi har visat att det är möjligt och menar på att den som förorenar ska betala för sina utsläpp samtidigt som arbete och klimatsmarta lösningar ska vara billigare för att stimulera till en förändring.

Klimatsäkra investeringar

Olje-, kol- och gasreserver är ekonomiskt kraftigt övervärderade och minst två tredjedelar av fossila fynd måste lämnas orörda om vi ska kunna begränsa den globala temperaturhöjningen. Det svenska pensionskapitalet ska klimatsäkras genom långsiktigt hållbar förvaltning. Det ska vara lätt för offentliga och privata aktörer att ta hållbara beslut utifrån tydliga märkningar och certifieringar.

Skatt på avfallsförbränning

Importen av sopor har mer än fördubblats och utbyggnaden av förbränningsanläggningar är stor vilket bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska deponier. För ökad återvinning och mer resurseffektivitet vill vi införa en punktskatt på förbränning av allt avfall för hushåll och verksamheter, exklusive farligt avfall.

Snabbare miljöprovningar genom grönt spår

Miljöpåverkande verksamheter har höga krav och regler att leva upp till men det behövs reformer för bättre hantering och provning av verksamheter. Handläggningstider behöver kortas, bättre stöd, samordning och effektiva arbetsmetoder behöver utvecklas. Verksamheter med mindre risk, som investering i ny reningsteknik, testverksamhet och dylikt ska ha en enklare och snabbare process genom ett grönt spår.

Fokus på biobaserad ekonomi (eller under grön skatteväxling och gröna investeringar)

Industrins omställning till minskad miljö- och klimatpåverkan behöver påskyndas genom att skapa naturliga kretslopp och effektiv användning av naturresurser. Vi vill samla ihop satsningar på cirkulär ekonomi och stimulera produktion och skapa testanläggningar för ex bioplaster, utveckling av nya material från skogen och konvertering från fossil till förnybar processenergi.

Framkantsinnovationer med hållbar produktion

Projekt med fossilfritt stål är på frammarsch i Luleå och vill att resurser sätts av till detta och andra framkantsinnovationer för att industrin i Europa ska kunna ställa om till en mer klimatsmart och hållbar produktion.

Grön omställning i de gröna näringarna

Den gröna omställning som pågår inom lantbruket behöver gå fortare och därför vill vi införa ett utökat stöd för lantbrukare som tankar minst 85 procent förnybart på 2 kronor per liter. Vi satsar också på sänkta kostnader, regelförenklningar och mer forskning och utveckling till förnybara drivmedel.

Klimatanpassning av EU:s jordbrukspolitik

EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP) är viktigt för ett konkurrenskraftigt och hållbart jordbruk och ett av verktygen för att uppnå de 17 globala hållbarhetsmålen. CAP måste möjliggöra för klimatanpassningsåtgärder för framtiden jordbruk så som exempelvis andra odlingsmöjligheter. Det behövs också fler insatser inom jordbruket för fler betande djur och fler pollinatörer.

Skydd av miljön

Förlust av biologisk mångfald, förbrukning av naturresurser och förorening av hav eller exponering av skadliga ämnen är stora miljöproblem som behöver lyftas in i ljuset av den politiska debatten och allmänhetens medvetande. Miljöutmaningarna vi står inför hänger ihop och ett helhetsgrepp behöver tas om samtliga frågor för att nyttja jordens resurser hållbart.

Hållbar konsumtion och förnybara material

Konsumtionen behöver bli mer hållbar, ge förbättrat resursutnyttjande, minskad användning av skadliga kemikalier och möjlighet till mer återanvändning och återvinning. Produkter och förpackningar kan utformas så att de blir återvunna råvaror när de tjänat ut sitt syfte. Istället för konsumtionsförbud kan en medveten konsument göra stor skillnad samtidigt som politiken skapar

förutsättningar för konsumtion där avfall minimeras och resurser tillvaratas. Den cirkulära och biobaserade ekonomin växer framför allt genom innovation och investeringar i företag som möter kunders ökade krav på hållbarhet.

Ekodesignkrav för fler produktgrupper

Producenter ska sträva efter att minska produkters miljöpåverkan redan från designstadiet och genom hela livscykeln genom att krav ska ställas på ex produkters livslängd, energianvändning och återvinningsbarhet, så kallade ekodesignkrav.

Producentansvar för textilier, möbler och byggmaterial

Det befintliga producentansvaret behöver stärkas och fler produktgrupper omfattas för att skapa ekonomiska drivkrafter som gör produkter enkla att återvinna. Genom att öppna fler delar av återvinningsmarknaden för företagande och konkurrens kan både teknik- och tjänsteinnovation öka.

Sätt nationella mål för textilier för insamling och återanvändning

För att öka textilinsamlingen, effektivisera resursutnyttjandet och spara energi föreslås ett nationellt mål för insamling av textilier likt det som finns för insamling av matavfall. Inom 10 år bör 50 procent av insamlade textilier gå till återanvändning och 90 procent av den totalt insamlade mängden ska återanvändas eller återvinnas, när återanvändning inte är möjligt.

Högre insamlingsmål och stärkt kommunalt inflytande

Det samlade producentansvaret för insamling och återvinning ska ligga kvar men kommuners inflytande måste stärkas där det behövs. Insamlingen kan bli mer effektiv och hushållsnära och för att tillvarata resurser behövs högre grad av insamling. Detta rev regeringen upp efter 2014.

Utöka konsumenträtten med förlängd garantitid

Vi vill utöka den lagstadgade konsumenträtten för produkter så att företag ska bevisa ursprungliga fel i upp till ett år, istället för dagens sex månader.

Reklamationsrätt ska följa varan

För att stödja återanvändning och vidareförsäljning av produkter som den enskilda inte längre behöver vill vi att reklamationsrätten följer varan istället för att stanna vid den ursprungliga köparen.

Kräv redovisning av förväntad livslängd

Det är vanligare att kläder och andra varor har dålig kvalitet och är gjorda för kortsiktig användning. Vi vill kunna ställa krav på hållbarhet och att varor förses med information om förväntad livslängd.

Böter för nedskräpning av fimpar och snus

Fimpar och snusprillor är bland de vanligaste skräpen i naturen, som dessutom innehåller skadliga ämnen. Vi vill att tobaksprodukter omfattas av nedskräpningsböterna och bestämmelserna.

Minskat matsvinn

Idag slängs cirka en tredjedel av all mat, och det mesta slängs av konsumenten vilket är en onödigt stor klimatpåverkan. Vi vill komplettera det nationella målet om insamling av matavfall till biologisk behandling med mål om minskning av matavfall och svinn för lägre miljöpåverkan och resursslöseri.

Ursprungsmärkning offentliga kök

Ursprungsmärkning är ett sätt att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft och ge fler möjlighet att göra aktiva val. Vi vill att matens ursprung i det offentliga köket ska synliggöras för konsumenter.

Det offentliga köket ska utgå från svensk standard vid livsmedelsupphandling

För att främja arbetet som de svenska lantbrukarna gör bör det offentliga köket ställa krav i sina upphandlingar som motsvarar svensk standard för djurskydd och miljöhänsyn.

Giftfri vardag

Strävan efter en giftfri miljö är ett av Sveriges miljömål. En stor utmaning med arbetet är hanteringen av kemikalier i varor som kan utgöra en risk för människor och miljö. Varor tillverkas och transporteras idag över hela världen vilket gör det svårt att kontrollera innehållet i varor från länder utanför EU och många potentiellt skadliga ämnen går under radarn. Framväxten av den cirkulära ekonomin kräver ökad information om vilka ämnen som finns i varor och som använts i tillverkningen. För att skydda konsumenter är skärpt internationellt kemikaliearbete prioriterat.

Ökad kontroll av importerade varor

Ämnen som är förbjudna eller kraftigt begränsade att använda i EU kan komma in i EU genom importerade produkter då ämnena i varor och material inte inkluderas i EU:s kemikalielagstiftning. Vi vill stärka kontrollen av importerade varor i tullen för att minska förekomsten av förbjudna ämnen.

Kemikalieskatt på kläder och skor

Vi vill införa en kemikalieskatt på kläder och skor om de innehåller ftalater eller allergi- och cancerframkallande färgämnen. Om varan innehåller tre beskattningsbara ämnen eller okänt innehåll ökar skatten per kilo produkt.

Fasa ut PFAS

Högfluorerade ämnen, PFAS, är en grupp ämnen med långlivade skadliga effekter för naturen och misstänkt skadliga för människor. De används i flera konsumentprodukter och bör fasa ut enligt försiktighetsprincipen. PFAS finns också i brandskum använt av försvaret och där behöver användningen begränsas och regler införas för kontroll av användning och uppsamling.

Krav på redovisning av kemikalieinnehåll i byggprodukter

Centerpartiet vill att det införs ett europeiskt regelverk med krav på redovisning av kemikalieinnehåll i byggmaterialet och att det syns på innehållsdeklarationen. Det saknas idag även inom europeiska kemikaliemyndigheten insyn i innehållet i dessa material.

Innehållsförteckning för kläder, skor och textilier

Kläder, skor och andra textilier finns i vår närhet dygnet runt och ämnen i dessa varor kan ha stor påverkan på både miljö och människa. Vi vill införa innehållsförteckning för textilier för att skapa transparens, stärka konsumentskyddet och medvetandegöra ett plaggs innehåll.

Skärp EU:s kemikalielagstiftning

EU:s kemikalielagstiftning behöver utvecklas för att bli mer effektiv och möjliggöra reglering av ämnen med liknande egenskaper i grupp. Vi vill höja ambitionsnivån och satsa mer på arbetet med hormonstörande ämnen, kombinationseffekter och nanomaterial.

Skärp det internationella kemikaliearbetet

För att minska förekomsten av farliga ämnen i importerade varor behöver informationen öka om farliga ämnen i leverantörskedjor och det bilaterala samarbetet stärkas med strategiska länder som Sverige har stor varuimport från.

Skydda vatten och hav

Våra hav lider av tidigare generationers okunskap och oförsiktighet med utsläpp av skadliga ämnen och dumpning av avfall. Delar av Östersjön är idag så förenade att bottarna är helt döda. Samtidigt har vi flera miljoner ton plastskräp i haven. Fåglar, fiskar och marina däggdjur riskerar att äta eller trassla in sig i plasten och dö. Det vatten vi har i kranen kan också vara eller bli påverkat av föroreningar då vi inte har tekniken för att rena allt i reningsverken. Vi tar krafttag för att trygga dricksvattnet, effektivisera användningen och rena hav och vattendrag.

Utsläppshandel för minskad övergödning i Östersjön

Vi vill ha ett nytt system, likt EU:s system för handel med utsläppsrätter, där marknadens mekanismer används för att länder som smutsar ner Östersjön också får betala. Det ger ekonomiska incitament till att minska utsläpp av övergödande ämnen och vi kan få bukt på bottendöd och förorenade hav.

Satsa en Blå miljard för att skydda hav och dricksvatten

För att rädda haven och skydda tillgången till dricksvatten föreslår vi att 1,3 miljarder kronor – en blå miljard – satsas för rent vatten och förbättrad havsmiljö. Däri ingår flera av nedanstående åtgärder.

Restaurering av våtmarker och vattendrag

Bland de mest kostnadseffektiva åtgärderna för minskat näringsläckage från skog är mark som kan fånga upp och filtrera näringsämnen är restaurering av våtmarker och vattendrag och det satsar vi på.

Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA)

LOVA-bidraget införde vi i Alliansregeringen och går till projekt som minskar kväve, fosfor eller miljögifter i haven som VA-planering och VA-åtgärder, strukturkalkning, fosfordammar och båttvätt. Det har effektivt gett resultat och vi fortsätter att höja den satsningen.

Investeringsstöd till enskilda avlopp med stor miljöpåverkan

Äldre enskilda avlopp orsakar utsläpp av näringsämnen och de anläggningarna med störst miljöpåverkan behöver åtgärdas snabbt. Lagstiftningen behöver bli mer flexibel och ändamålsenlig och fokusera på åtgärder med störst miljönytta, såsom strandnära fastigheters avloppssystem. Vi vill därför ha ett investeringsstöd för att öka takten i särskilt känsliga områden.

Stärk det internationella och regionala havssamarbetet

Haven är gemensamt ansvar och kräver internationella insatser, samarbeten och regional förvaltning. Vi vill förstärka samarbetet och åtgärder mot övergödning, mikroplaster och sjöfartens miljöpåverkan.

Blå näringar och vattenbruk

Vi behöver ett hållbart fiske, ett småskaligt kustnära fiske parallellt med storskaligt fiske och fiskeföretagens administrativa kostnader måste minska. Regelverket för landbaserade blå näringar och vattenbruk måste förändras och förenklas för utveckling av näringen. Vattenbruk, så som odling av musslor och sjöpungrar, som minskar övergödningen kan utvecklas och ge hållbara jobb.

Forskning och utveckling för Östersjön

För att återställa den ekologiska balansen i Östersjön måste internbelastningen av näringsämnen minska. Vi satsar på forskning och utveckling för att ex öka upptaget av fosfor och syresätta botten.

Sanera förorenade vattenområden

Vrak som läcker skadliga ämnen finns längs Sveriges kuster. Vi gör en riktad satsning för sanering av förorenade vattenområden och kuster liksom sanering av vraken.

Bättre rening av avloppsvatten

Ökande kunskap om kemikalier och läkemedelsresters påverkan på vattenkvalitet och vattnets ekosystem ställer nya krav på reningsverk. Det krävs ökad medvetenhet hos konsumenterna men också ny avancerad teknik för rening och avskiljning av läkemedelsrester, mikroplaster och kemikalier.

Säkra dricksvattnet i hela landet

För att få en högre upprustningstakt vill vi ha ett nytt stöd till lokala initiativ, investering i ny teknik och för medfinansiering av åtgärder för en tryggad tillgång till dricksvatten utifrån LOVA-modellen. Åtgärderna kan omfatta inventering av befintliga vattentäkter, nya brunnar, vattensnål teknik, men även långsiktiga åtgärder som anläggning av vattenmagasin och våtmarker.

Regional samordning av vattenförsörjningen

För att stärka krisberedskapen vid akuta situationer behöver den kommunala planeringen samordnas regionalt och skärpas. Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli, men staten behöver stötta kommunerna i både beredskap för akuta situationer och underlätta det långsiktiga arbetet med dricksvattenplaner.

Investeringar i VA-nät

Det finns också ett stort behov av investeringar och uppgraderingar i VA-infrastruktur. Dricksvatten är en allmän nytting men att låta företag delta i drift och investering i ledningar och anläggningar kan ge snabbare resultat. Lagstiftningen kring vattentjänster behöver ses över för att utveckla samverkan mellan privata och offentliga aktörer och skapa förutsättningar för investeringar.

Minska mängden plast i haven

Enbart på den svenska västkusten beräknas årligen flera tusentals kubikmeter skräp flyta i land. Vi tillför resurser till kommuner och andra aktörer för att rensa stränder från skräp.

Fasa ut engångsartiklar i plast till 2020

Sju av de tio vanligaste skräpen i strandnära miljöer och hav är engångsplaster som sugrör, plastbestick och snabbmatsbehållare. Därför vill vi fasa ut engångsartiklar i plast till 2020.

Fasa ut mikroplaster i hygienartiklar i hela EU

Spridning av mikroplaster ut i våra vattendrag kommer också från bland annat däckslitage, tvätt av textilier som innehåller syntetfiber eller hygienartiklar med mikroplastpartiklar. Centerpartiet vill att krav ställs så att alla företag inom EU fasar ut mikroplaster i hygienartiklar till år 2020.

Bättre hantering av konstgräsplaner

Konstgräsplaner kan sprida mikroplastpartiklar av plast och gummi. Kompletta miljökonsekvensbeskrivningar behövs inför beslut om konstgräsplaner, lekplatser och andra anläggningar där plast- och gummimaterial förekommer. Förnybara och hållbara alternativ bör användas i högre utsträckning.

Biologisk mångfald

Det är nödvändigt att skydda djur och natur, att värna en biologisk mångfald. Naturen och hoten mot den utvecklas och förändras. Naturskyddet måste ta höjd för sådana förändringar. Den biologiska mångfalden och hotade arter i skog och mark behöver öka. Samtidigt ska detta inte ske med tvingande åtgärder för markägare. Det krävs en balans mellan produktion och miljö där naturresurserna fortsätter att brukas och förvaltas på ett hållbart sätt, med insatser för en god biologisk mångfald.

Skydda rätten att äga och bruka skog

Skogen är oerhört viktig för svensk ekonomi, jobben på landsbygden och produktion av förnybar energi vilket idag är centralt för att möta klimathoten. Det är därför viktigt att skogsnäringen får rätt förutsättningar framöver. Centerpartiet vill att den svenska skogen fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen frihet under ansvar.

Skydda skogar med höga naturvärden

Centerpartiet vill skydda skogar med höga naturvärden från avverkning genom att utveckla de frivilliga certifieringar av skogsbruk och produktkedjor som redan finns i syfte att stärka trovärdigheten för svenska biobaserade produkter. En mycket stor del av miljöskyddet bygger idag på frivilliga åtgärder och avsättningar. Staten ska ta hänsyn till detta när mål sätts och krav ställs. Samtidigt ser vi att den biologiska mångfalden och hotade arter i skog och mark behöver öka.

Inrätta ett nytt Sveaskogsprogram

Ett kostnadseffektivt sätt att skydda mark är att använda statlig produktiv skogsmark, till exempel från Sveaskog, som ersättningsmark vid bildande av naturskyddsområden. Syftet är att skydda värdefull natur samtidigt som markägare får rimlig ersättning.

Ekologisk kompensation

Ett annat sätt att öka den biologiska mångfalden i skogen är att i större utsträckning använda ekologisk kompensation och system för att skapa och sälja krediter kopplade till åtgärder som minskar negativ påverkan på ekosystem eller biologisk mångfald.

Stoppa tvingande avsättning av mark om skäligen ersättning inte kan betalas vid intrånget.

Värdefull natur kan behöva utökat skydd men det innebär samtidigt att äganderätt och brukande begränsas. Det måste vara självklart att ägare eller brukare ersätts för de inskränkningar som görs. Kostnaden för åtgärden måste också stå i proportion till den miljönytta som de naturvårdande åtgärderna leder till och det är viktigt att markägare och brukare involveras i hela processen.

Ersättningsmodeller och riktlinjer vid tvingande avsättning

Ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden behöver ses över och förtydligas.

Se över artskyddsförordningen

Centerpartiet vill även se över artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämplig, effektiv och rättssäker. Det är även viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Det är viktigt att tidigare beslut utvärderas och vid behov kan omprövas eller förändras för att se att de även fortsatt på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem.

Gröna städer

Bostäder står för omkring 40 procent av Sveriges energiförbrukning och samtidigt sker en inflyttning till städer som ökar behovet av byggnation och förtätning. En minskad energianvändning spelar en viktig roll för en minskad klimatpåverkan, tryggad energiförsörjning och ökad teknisk utveckling. Det är därför viktigt att såväl nya byggnader som det befintliga beståndet blir mer energieffektivt. Vi måste planera byggandet med infrastruktuursatsningar för att möjliggöra för moderna städer där fossilbil inte längre är normen. Samtidigt måste vi i en förtätad stad lyfta gröna värden och säkerställa ekosystemtjänster som dagvattenhantering, klimatreglering, luftrening och bullerdämpning, samt möjlighet till rekreation är viktiga frågor för de som bor i städer.

Modern och resurseffektiv samhällsbyggnad

Planerade nya bostadsområden bör förses med fullgoda kollektivtrafiklösningar och investeringar i ex järnväg bör planeras med bostadsbyggande för optimalt kapacitetsutnyttjande i infrastrukturen och klimatsmart pendling.

Integrera ekosystemtjänster i planprocessen

Byggnation och exploatering innebär ofta att andelen hårdgjorda ytor ökar vilket påverkar vattenavrinningen. Det måste finnas tillräckligt med grönytor för hantering av dagvatten och vattenpåfyllnad. Plan- och bygglagen behöver ses över för att det idag är svårt att integrera ekosystemtjänster i planprocessen men nödvändigt för grönare städer.

Energieffektivt och hållbart byggande

Hårdare, långsiktiga krav på energieffektivitet behövs vid nybyggnation för byggnadsmaterial och energiförbrukning. Passivhus som värms upp av spillvärme och mänsklig aktivitet är en lösning för att minska energiförbrukningen, även ökat byggande i trä.

Grönt avdrag

Avdraget ska öka andelen klimateffektiva investeringar och ersätter riktade miljöstöd för solceller, solvärme, hemmaladdning av elbilar och lagring av el. Med ett skatteavdrag blir det mindre krångel och lägre skatt från början, istället för att som idag söka statligt stöd som kommer i efterhand.

Individuell vattenmätning vid nybyggnation

Medvetandet om vattenanvändningen behöver öka. Genom att mäta varje hushålls vattenförbrukning, liksom elförbrukningen, skapas möjlighet att påverka vattenanvändningen. Vi vill att individuell vattenmätning ska vara ett krav vid nybyggnation för de som utnyttjar allmänna vattentjänster.

Tillåta laddning av elfordon via gatubelysningen

Det går att ladda elfordon via lyktstolpar, men det är inte tillåtet. Stolparna får enligt en förordning bara användas för belysning. Centerpartiet vill därför ändra denna förordning, så att lyktstolparna kan användas även för att ladda elfordon.

Ökad andel el i kollektivtrafiken

Elektricitet för busstrafik är idag skattepliktig till skillnad från annan kollektivtrafik på spår som är skattebefriad och vi vill att energiskatten på el till elburen kollektivtrafik hanteras likvärdigt oavsett fordonstyp. Den nedsättning av energiskatt på el som finns för större fartyg bör också gälla för mindre fartyg som bilfärjor och pendlarbåtar för att främja omställning från fossila drivmedel.

Lokalt beslutade miljözoner

Kommuner ska kunna inrätta miljözoner, även för lätt trafik och persontrafik, där det finns lokala luftkvalitetsproblem eller särskilda problem med buller och då reglera att endast fordon som uppfyller vissa miljökrav får köras inom zonen.

Se över och förändra parkeringsnormer

Parkeringsnormer bör ses över så att p-platser i ökad utsträckning prissätts utifrån efterfrågan. Krav på antal p-platser kan också ersättas med krav på mobilitetslösningar där integrerade smarta tjänster som kombinerar kollektivtrafik, hyrcykel och bilpooler kan användas i en samlad funktion.

Parkering och trängselavgifter bör avskaffas som skattebefriad förmån

På sikt bör endast bilar som faller inom ramen för att få en bonus enligt grön bilbonus-förslaget kvalificera sig som förmånsbilar. Centerpartiet vill också skärpa miljöbilsdefinitionen, där en översyn brådskar.

Ta bort solskatten

För att öka den närproducerade eltillverkningen vill vi slopa skatten för egenanvändning av solexel.

Nettodebitering för mer förnybar energi

Vi vill att du ska kunna göra skatteavdrag om du är bosatt i en lägenhet, men andelsägare i en mikroproduktionsanläggning. Tyvärr är det inte möjligt idag. Vi tycker också att privatpersoner ska få sälja sitt överskott av solexel till grannarna.